

અધ્યાય ૩૩

ઉદી-પ્રભાવ

શ્રી ગણેશાય નમઃ । શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ । શ્રી ગુરુભ્યો નમઃ ।
શ્રી કુલદેવતાયૈ નમઃ । શ્રી સીતારામચંદ્રાભ્યાં નમઃ ।
શ્રી સદ્ગુરુસાઈનાથાય નમઃ ।

ઉપોદ્ઘાત : મહાત્મા, સંતોને, આપણે સદા પ્રણામ કરી ચરણરજ લઈએ. તેમની દયાળુ દષ્ટિથી આપણા પાપપુંજ નષ્ટ થાય છે અને ચારિત્ર્યદોષ પણ દૂર થાય છે. તેમની સામાન્ય વાતમાંથી પણ આપણને ઘણો બોધ તથા સાત્વિક આનંદ મળે છે. તેમના દિલમાં કદી તારામારાનો ભેદ ઊઠતો નથી. આ જન્મમાં પણ તેમનું દેવું આપણે વાળી શકીએ તેમ નથી.

ઉદી : શ્રી બાબા લોકો પાસેથી દક્ષિણા લેતા અને એવા એકઠા થયેલા પૈસાનો મોટો ભાગ તે દાનમાં આપી દેતા હતા. બાકીના પૈસામાંથી અખંડ બળતી ઘૂણી માટે લાકડાં ખરીદતા. આ લાકડાં પોતે ઘૂણીમાં નાંખતા અને ઘૂણીને દિનરાત જલતી રાખતા હતા. આ ઘૂણીના અગ્નિની રાખને પોતે ઉદી કહેતા અને શિરડીથી વિદાય થતા ભક્તોને આ ઉદી છૂટથી દેતા હતા.

આ ઉદી દ્વારા બાબા કયો બોધ આપતા હતા ? ઉદી દ્વારા બાબા સમજવવા ઇચ્છતા હતા કે વિશ્વનું આ બહાર દેખાતું સ્વરૂપ આ રાખ જેવું જ ક્ષણિક છે. પંચતત્ત્વનું (અર્થાત્ લાકડાનું અનેલું) આ શરીર સઘળા ભોગ ભોગવ્યા પછી પડી જશે અને તેની રાખ થઈ જશે. અંતે આ દેહની રાખ થઈ જશે એ વાત સદા સ્મરણમાં રાખવા ખાતર જ બાબા ભક્તોમાં ઉદી વહેંચતા. વળી ઉદી દ્વારા બાબા બોધ દેતા હતા કે વ્રહ્મ સત્ય છે અને જગત મિથ્યા છે. આ જગતમાં પિતા-પુત્ર-સ્ત્રી કોઈ આપણું નથી. આ સંસારમાં આપણે એકલા આવ્યા છીએ અને બધું છોડીને એકલા જવાનું છે. તે વખતે તેમજ અત્યારે પણ ઘણાનો અનુભવ છે કે શારીરિક તેમજ માનસિક ઘણા રોગો ઉદી વડે મટી શકે છે. આ ઉદી તથા દક્ષિણા

વડે બાબા સત્યાસત્યનો વિવેક તથા વૈરાગ્ય ભક્તોને સચોટ સમજવતા હતા. ઉદી દ્વારા વિવેક અને દક્ષિણા દ્વારા વૈરાગ્યનો બોધ મળે છે. આ ભાવ વિના તો સંસારસાગર તરવો દુસ્તર બને તેમ છે. માટે જ બાબા માગીને દક્ષિણા લેતા અને વિદાયવેળા ઉદીનો પ્રસાદ આપતા; તથા ભક્તના કપાળ પર ઉદીલેપન કરતા ને માથા પર વરદ્ હસ્ત મૂકતા હતા. આનંદમાં આવી બાબા લહેરથી કંઈક ગાતા પણ ખરા. આવું એક ગીત પોતે મધુર રાગે ગાતા હતા: “રમતે રામ આયોજ આયોજ, ઉદિયાંકી ગોનિયાં લાયોજ” ઉદીના દૈવિક લાભ ઉપરાંત ભૌતિક લાભ પણ હતા. આરોગ્ય, સંપત્તિ, ચિંતામુક્તિ અને એવા બીજા લાભ ઉદી વડે મળે છે. ભૌતિક તેમજ દૈવિક બન્ને વસ્તુની પ્રાપ્તિમાં ઉદી સહાય કરે છે. હવે આપણે ઉદી-કથાનો પ્રારંભ કરીએ.

વીંછીનો ડંખ : નાસિકનો નારાયણ મોતીરામ જની બાબાનો ભક્ત હતો. તે રામચંદ્ર વામન મોડક નામે બાબાના એક ભક્તને ત્યાં નોકરી કરતો હતો. એક વાર તેની માને લઈ તે શિરડી આવ્યો અને બન્નેએ બાબાને પ્રણામ કરી દર્શન કર્યાં. ત્યારે બાબાએ જાતે તેની માતાને કહ્યું, “મા તારો દીકરો હવે નોકરી કરવાનો નથી, સ્વતંત્ર ધંધો કરશે.” અને તેણે નોકરી છોડી નાસિકમાં આનંદાશ્રમ નામની લોજ ઊઘાડી, જે સારી ચાલવા લાગી. એક વાર આ નારાયણના મિત્રને વીંછી કરડ્યો અને સપ્ત-અસહ્ય પીડા થવા લાગી. આવા કેસમાં ઉદી અકસીર છે. વીંછીએ ડંખ માર્યો હોય ત્યાં ઉદી ઘસી દે છે. તેથી નારાયણે ઉદીની તપાસ કરી, પણ મળી નહિ. તેથી બાબાની છબી પાસે બળતા ધૂપની રાખની ચપટી ભરી અને તેને જ ઉદી ગણીને વીંછીના દંશની જે સ્થળે પીડા થતી હતી તે સ્થળે ઘસી. જેવી ઘસીને લગાડી ત્યાંથી હાથ લઈ લીધો તેવી જ તેને થતી પીડા મટી ગઈ. ને તેથી બધાને ભારે આનંદ થયો.

ગાંઠિયો તાવ (પ્લેગ) : એક વાર બાંદ્રાના એક ભક્તને ખબર આવી કે બહારગામ રહેતી તેની પુત્રીને પ્લેગ થયો છે. તેની પાસે ઉદી નહોતી. તેથી નાનાસાહેબ ચાંદોરકર પાસેથી ઉદી લેવા એક જણને મોકલ્યો. નાનાસાહેબ ચાંદોરકર સહકુટુંબ કલ્યાણ જતા રસ્તામાં મળ્યા, પણ તેમની પાસે ઉદી નહોતી. તેથી તેમણે રસ્તા પરથી થોડી ધૂળ લઈ બાબાનું ધ્યાન ઘરી સહાયની યાચના કરી.

એ ધૂળ પ્રથમ પોતાનાં પત્નીને કપાળે લગાડી અને પછી તે પેલાને આપી. પેલાએ જઈને એ ભક્તને આપી. પણ ભક્ત પોતાની પુત્રીને ત્યાં પહોંચ્યો ત્યારે ખબર પડી કે જે ફાણે નાનાસાહેબે પેલી ધૂળનો ઉદી તરીકે સંકલ્પ કર્યો હતો ને બાબાની સહાયની યાચના કરી હતી તે ફાણથી જ પુત્રીને વળતાં પાણી થઈ આરામ થવા લાગ્યો હતો.

જમનેરનો ચમત્કાર : સને ૧૯૦૪-૫ માં નાનાસાહેબ ચાંદોરકર ખાનદેશ જિલ્લામાં જમનેરના મામલતદાર હતા. તે સ્થળ શિરડીથી સો-સવાસો માઈલ દૂર છે. તેમની પુત્રી મૈનાતાઈને પ્રસૂતિ આવવાની હતી. પ્રસૂતિ પહેલાં સ્થિતિ બહુ ગંભીર બની. એ પીડા બેત્રણ દિવસ ચાલુ રહી. નાનાસાહેબે પણ ઉપાય કર્યા પણ બધું વ્યર્થ ગયું. છેવટે બાબાનું સ્મરણ કરી સહાયની યાચના કરી. શિરડીમાં એક રામગીર નામે બુવા આવેલ, જેને બાબા બાપુગીર બુવા કહેતા. આ રામગીરને ખાનદેશમાં પોતાના ગામે જવું હતું. બાબાએ તેને તે જ દહાડે બોલાવીને તેને ગામ ઉપડી જવાની આજ્ઞા કરી કહ્યું, “તું જાય છે તો માર્ગમાં જમનેર જજે અને આ ઉદી તથા આરતી નાનાસાહેબને દેજે.” રામગીરે કહ્યું, “બાબા મારા પાસે માત્ર બે જ રૂપિયા છે, જે માંડ જળગામના રેલગાડાના પૂરા થાય તેમ છે અને જળગાવથી જમનેર તો પૂરા ત્રીસ માઈલ છે. મારાથી ત્યાં સુધી કેમ પહોંચાશે?” ત્યારે બાબાએ ખાતરી આપતાં કહ્યું, “તેની તારે ચિંતા કરવાની નથી, બધી ગોઠવણ થઈ જશે.” અને તેને ઉદીનું પડકું તથા આ ગ્રંથને અંતે આપેલી માઘવ અડકરની રચેલી પ્રસિદ્ધ આરતીની નકલ શામા પાસે કાગળ પર લખાવીને આપી. રામગીર તો બાબાના વચન પર શ્રદ્ધા રાખીને શિરડીથી નીકળ્યો અને જળગાવ રાત્રે બે વાગે પહોંચ્યો. એ વેળા તેના ખીસામાં માત્ર બે જ આના રહ્યા હતા. તે મૂંઝાતો હતો. ત્યાં જ “શિરડીના બાપુગીર બુવા કોણ છે?” એમ બોલીને કોઈને પોતાના નામનો સાદ દેતાં રામગીરે સાંભળ્યો. તેથી તેને આનંદ થયો. એ બોલાવનાર માણસ એક ગાડીવાન હતો. તેની પાસે જઈને રામગીરે કહ્યું, “હું જ બાપુગીર બુવા છું.” ત્યારે પેલાએ કહ્યું કે “જમનેરથી મને ગાડી લઈને નાનાસાહેબે તમને તેડવા માટે મોકલ્યો છે. બે ઉમદા ઘોડા બેડેલો એ સારો ટાંગો તે લઈ આવ્યો. બન્ને જણ તેમાં બેઠા ને ટાંગો ઝડપથી ઊપડ્યો. પરોઢિયે એ નદી

પાર પહોંચ્યા. ગાડીવાને ઘોડાને પાણી પીવા સારુ તથા દાતણ-પાણી કરવા માટે ટાંગો ત્યાં છોડી નાંખ્યો. ઘોડાને પાણી પાચું અને બન્નેએ દાતણ કર્યું અને ગાડીવાને રામગીર બુવાને કંઈક નાસ્તો કરવા આગ્રહ કર્યો. ગાડીવાનનો દાઢીમૂછ જેવો સિપાઈનો વેશ જોઈને રામગીરે તેને મુસલમાન હશે એમ માન્યું; તેથી તેની બેડે નાસ્તો કરવા તે નારાજ હતો. પણ ગાડીવાને કહ્યું, “હું તો ગઢવાલનો ક્ષત્રી હિંદુ છું. નાનાસાહેબે જ આ ભાતું મોકલ્યું છે. તે ખાવામાં કંઈ બાધ કે શંકા રાખવા જેવું નથી.” એથી એ બન્ને જણ નાસ્તો કરી ટાંગો બેડી ત્યાંથી પાછા ઊપડ્યા. સવારમાં તે જમનેર પહોંચ્યા. રામગીર બુવા લઘુશંકા માટે ટાંગામાંથી ઉતર્યો અને થોડી વારમાં પાછો આવ્યો ત્યારે ત્યાં ટાંગો કે ગાડીવાન કોઈ નહોતું. તેથી તેને અચંબો થયો. પાસે કચેરી પર જઈને પૂછ્યું તો મામલતદાર ઘેર જ છે, એવી ખબર મળી. તેથી તેમને ત્યાં જઈ રામગીરની ઓળખાણ આપી અને ઉદી તથા આરતી નાનાસાહેબના હાથમાં મૂકી. એ વેળા મૈનાતાઈની સ્થિતિ ઘણી ગંભીર હતી. ઘરનાં સૌ તેની જ ચિંતામાં હતાં. નાનાસાહેબે પત્નીને બોલાવી પાણીના પ્યાલામાં ઉદી નાંખી તે પુત્રીને પાવા આપી તથા બાબાની આ આરતી ગાવાની સૂચના કરી. બાબાની સહાય સમયસરની જ છે એમ બધાંને લાગ્યું અને થોડી જ વારમાં સાંભળ્યું કે મુશ્કેલીની પળ વીતી ગઈ છે અને સુખરૂપ પ્રસૂતિ થઈ ગઈ છે. જ્યારે રામગીર પોતાના માટે ગાડીવાન બેડે ટાંગો તથા ભાતું મોકલવા સારુ આભાર માનવા માંડ્યો ત્યારે નાનાસાહેબને અચંબો થયો. પોતે તો જળગાવના સ્ટેશન પર કોઈને મોકલ્યું નહોતું. વળી શિરડીથી કોઈ આવનાર છે તેવી પોતાને બિલકુલ ખબર પણ નહોતી.

(નોટ : થાણાના નિવૃત્ત મામલતદાર શ્રી બી.વી. દેવે નાનાસાહેબના પુત્ર શ્રી બાપુરાવને તથા શિરડીના રામગીર બુવાને આ હકીકત જાતે પૂછી ખાતરી કર્યા પછી એક લાંબો લેખ થોડો ગદ્યમાં ને બીજો પદ્યમાં લખીને સાઈલીલામૃતના વર્ષ ૧૩, અંક ૧૧, ૧૨, ૧૩માં પ્રગટ કરેલ છે. ભાઈશ્રી બી.વી. નૃસિંહસ્વામીએ પણ અનુક્રમે ૧) મૈનાતાઈ ૨) બાપુસાહેબ ચાંદોરકર ૩) રામગીર બુવા એ ત્રણેને સને ૧૯૩૫માં તા. ૧-૫, તા. ૧૫-૯ તથા તા. ૧-૧૨ના રોજ જાતે પૂછીને પોતાના ગ્રંથ ‘ભક્તોના અનુભવ ભાગ-૩’માં આ હકીકત આપેલી છે. તેમાં રામગીર બુવાએ

નીચે મુજબ હકીકત લખાવેલી મળે છે :

એક દહાડો બાબાએ મને બોલાવ્યો અને ઉદીનું પડીકું તથા આરતીનો કાગળ મને આપ્યો. એ વેળા મારે ખાનદેશ જવું હતું. બાબાએ મને જામનેર જવાની આજ્ઞા કરી અને ત્યાં નાનાસાહેબને ઉદી તથા આરતી પહોંચાડવા ફરમાવ્યું. મેં બાબાને કહ્યું, “મારી પાસે બે જ રૂપિયા છે; જે કોપરગાવથી જલગાવની ટિકિટ પૂરતા છે. પછી જલગાવથી જામનેરનું ટાંગાભાડું કંઈ નથી.” ત્યારે બાબા બોલ્યા, “એ તો પ્રભુ દઈ રહેશે. તે દહાડે શુક્રવાર હતો. હું એકદમ ઉપડ્યો. સાંજે સાડા સાત વાગે હું મનમાડ પહોંચ્યો અને મધ્યરાત્રિ બાદ પોણાત્રણ વાગે જલગાવ ઉતર્યો. એ વેળા પ્લેગના રોગને લીધે નવા નવા કાયદા થયા હતા. તેથી મને ખૂબ મુસીબત પડી. હવે જામનેર કેમ જવું તેનો હું વિચાર કરતો હતો. ત્યાં જ એક સારાં કપડાં, પાઘડી ને બૂટવાળો સિપાઈ મારી પાસે આવ્યો અને મને ટાંગામાં બેસાડીને લઈ ગયો. મને તો ભય લાગ્યો. માર્ગમાં ભાગેર પાસે મેં નાસ્તો કર્યો અને વહેલી સવારે અમે જામનેર પહોંચ્યા. એ વેળા ટાંગામાંથી ઉતરી હું લઘુશંકા માટે ગયો. પણ પાછા આવીને જોયું તો ટાંગો કે હાંકનાર સિપાઈ અલોપ થયા હતા.”

નારાયણરાવ : ભક્ત નારાયણરાવના પિતાનું કે અટકનું નામ મળતું નથી. પણ બાબાની હયાતી દરમિયાન એ ભક્ત બાબાનાં બે વખત દર્શન કરવા ભાગ્યશાળી થયા હતા. સને ૧૯૧૮માં બાબાના કેલાસવાસ પછી ત્રણ વર્ષ બાદ તેણે શિરડી આવવા ઇચ્છા કરી. પણ તે આવી શક્યા નહિ. બાબાની મહાસમાધિ વેળા તે માંદા પડી હેરાન થયેલા અને ઘણાં દવાદાઝ કર્યા, પણ કંઈ વળ્યું નહિ. તેથી તેણે દિવસરાત બાબાનું ધ્યાન ધરવા માંડ્યું અને રાત્રે સ્વપ્નમાં બાબાનાં દર્શન થયાં. બાબાએ એક ભોંયરામાંથી નીકળીને તેને દિલાસો આપતાં કહ્યું, “ચિંતા કરીશ મા. કાલથી તને સારું થવા લાગશે. અઠવાડિયામાં તું પગભર થઈ જઈશ.” અને આ સ્વપ્નદર્શનમાં આપેલા સમય દરમિયાન જ નારાયણરાવ સાજા થઈ ગયા. હવે સવાલ એ થાય છે કે શું બાબાને દેહ હતો; તેથી તે જીવિત હતા ? અને દેહ છોડી દીધો તેથી તે મૃત્યુ પામ્યા છે ? ના. એવું કંઈક જ નથી. બાબા તો જીવનમરણ બન્નેથી પર હતા. જેમને એક વાર પણ બાબા પર દિલનો પ્રેમ થયો છે તેમને કોઈ

પણ સ્થળે ને કોઈ પણ કાળે બાબા આજે પણ ઉત્તર દે છે. તે સદા હાજર જ છે અને સાચા ભક્તને ગમે તે રૂપમાં દર્શન દઈ સંતોષ આપે છે.

આપ્પાસાહેબ કુલકર્ણી : સને ૧૯૧૭માં શ્રી આપ્પા કુલકર્ણી પર કૃપા થઈ. તેમની બદલી થાણા થઈ. ત્યાં તેમને બાબાસાહેબ ભાટેએ બાબાની એક છબી ભેટ આપી, જેની તેમણે પૂજા કરવા માંડી. તેમનું સાચા હૃદયનું પૂજન હતું. નિત્ય છબીને એ ફૂલ, ચંદન તથા નૈવેદ્ય ધરતા અને એક વાર બાબાનાં દર્શન થાય એમ અંતરથી ઇચ્છતા હતા. આ વિષયમાં નોંધવું જોઈએ કે બાબાની છબીનાં ધ્યાનપૂર્વક દર્શન તે ખુદ બાબાનાં જ દર્શન કરવા બરોબર છે; જેનું અહીં એક દષ્ટાંત આપીએ છીએ :

બાલાબુવા સુતાર : બાલાબુવા સુતાર મુંબઈના એક સંત હતા જેની ભક્તિ, ભજન તથા નિર્મળતાને લીધે લોકો તેમને આધુનિક તુકારામ કહેતા. ૧૯૧૭માં તે પહેલી વાર શિરડી આવ્યા અને બાબાને પ્રણામ કર્યા. ત્યારે બાબા બોલ્યા, “આ માણસને હું છેલ્લાં ચાર વર્ષથી ઓળખું છું.” બાલાબુવા આશ્ચર્ય પામ્યા કે હું તો પહેલી જ વાર જ શિરડી આવું છું અને બાબા આમ કેમ કહેતા હશે ? પણ વિચાર કરતાં તેમને યાદ આવ્યું કે ચાર વર્ષ પર મેં મુંબઈમાં બાબાની છબીને પ્રણામ કર્યા હતા. આમ બાબાનાં વચનોની તેને ખાતરી થઈ તેથી તેણે મનમાં જ કહ્યું, “સંતો કેવા સર્વજ્ઞ અને સર્વવ્યાપક હોય છે ! તે ભક્તો પર કેવી રીતે દયા કરે છે ! મેં તેમના ફોટાને જ નમન કરેલું. છતાં એ વસ્તુની નોંધ લઈ સમય આવતાં એ ફોટાનું દર્શન તેમના પ્રત્યક્ષ દર્શન સમ હતું એ વસ્તુ તેમણે મને સમજાવી છે.”

હવે આપ્પાસાહેબની કથા કહીએ. થાણાથી તેમને ભીવંડી જવાનું થયું. એકાદ અઠવાડિયા લગી પાછા ફરવાની આશા નહોતી. તેમની ગેરહાજરીમાં ત્રીજે જ દિવસે બપોરે તેમને ઘેર એક ફકીર આવ્યો. તેનો ચહેરોમહોરો ફોટામાંના બાબાને બરાબર મળતો હતો. શ્રીમતી કુલકર્ણી તથા બાબાકોએ ફકીરને પૂછ્યું, “તમે શિરડીના સાઈબાબા છો?” તેણે ના પાડીને કહ્યું, “હું તો બાબાનો આજ્ઞાંકિત સેવક છું. તેમના હુકમથી તમારા સૌની કુશળતાની ખબર કાઢવા

આવ્યો છું. દક્ષિણા લાવો.” બાઈએ તેને એક રૂપિયો દક્ષિણા આપી અને ફકીરે તેને ઉદીનું નાનું પડીકું આપ્યું ને તે પૂજના ફોટો પાસે રાખવા સૂચવ્યું અને તે ચાલી ગયા. હવે સાઈબાબાની અજબ લીલાનું શ્રવણ કરો.

ભીવંડીમાં આપ્પાનો ઘોડો માંદો પડી જવાથી આગળ જઈ શક્યા નહિ. તેથી તે જ દિવસ બપોરે ઘેર પાછા આવ્યા અને પત્ની પાસેથી ફકીરની વાત સાંભળી. તેના દિલમાં થયું કે મને ફકીરનાં દર્શન ન થયાં અને દક્ષિણાનો એક જ રૂપિયો તેને આપ્યો તે ઠીક ન કર્યું. તેથી પત્નીને કહ્યું, “હું ઘેર હોત તો દસ રૂપિયાથી ઓછું ન આપત, તેઓ જમ્યા વિના જ ફકીરની શોધમાં નીકળી પડ્યા. મસીદમાં તેમજ બીજે ઠેકાણે તપાસ કરી પણ તે મળ્યા નહિ. તેથી ઘેર આવીને જમ્યા (૩૨મા અધ્યાયમાં ભૂખે પેટે ઈશ્વરની શોધમાં ન નીકળવું જોઈએ એવી બાબાની આજ્ઞા વાંચકોને યાદ હશે. આપ્પાને એવો પાઠ મળ્યો.) વળી જમીને શ્રી ચિત્રે જોડે તે ફરવા ગયા. થોડે છેટે ગયા ત્યારે તેમના તરફ ઝડપથી આવતો એક માણસ દીઠો. તે વખતે આપ્પાના દિલમાં જ થયું કે બપોરે ઘેર આવેલ ફકીર એ જ હોવો જોઈએ. તેનો ચહેરો બાબાના ફોટાને મળતો હતો. ફકીરે હાથ લંબાવી દક્ષિણા માગી. આપ્પાએ તેને એક રૂપિયો આપ્યો. પુનઃ ફકીરે દક્ષિણા માગી અને આપ્પાએ બીજા બે રૂપિયા આપ્યા. વળી તેણે ફરીથી દક્ષિણા માગી અને આપ્પાએ ચિત્રે પાસેથી ઉછીના લઈને ત્રણ રૂપિયા આપ્યા. ફકીરે હજી વધુ આપવા કહ્યું. તેથી તેને ઘેર આવવા કહ્યું અને ઘેર આવી આપ્પાએ તેને ત્રણ રૂપિયા આપ્યા. આમ બધા મળી તેને નવ રૂપિયા મળ્યા, છતાં સંતોષ ન દેખાયો અને વળી માગણી કરી ત્યારે આપ્પાએ કહ્યું કે ‘હવે તો દસની નોટ છે.’ ફકીરે તે નોટ આપવા કહ્યું. આપ્પાએ તે આપી એટલે ફકીરે તેને મળેલા રોકડા નવ રૂપિયા પાછા આપ્યા અને પછી ચાલી ગયા. આપ્પાએ કહેલું કે ‘હું દસથી ઓછું ન આપત’ અને ફકીર આપ્પા પાસેથી દસ રૂપિયા જ લઈ ગયા. અને તેમના સ્પર્શવાળા રોકડા નવ રૂપિયા આપતા ગયા. આ નવનો આંકડો નવ પ્રકારની ભક્તિ સૂચવે છે. અંતકાળે બાબાએ લક્ષ્મીબાઈને પણ નવ રૂપિયા જ આપ્યા હતા.

પેલું ઉદીનું પડીકું આપ્પાએ તપાસ્યું તો તેમાં થોડી ફૂલની પાંખડીઓ તથા અક્ષત પણ હતાં. પછી તે શિરડી ગયા ત્યારે બાબાની જટાનો એક વાળ પણ તેમને મળ્યો હતો. આ ઉદીની તથા શક્તિની તેને ખબર હતી. તે અક્કલવાન ને હોશિયાર હતા. છતાં પગાર શરૂમાં માત્ર આળીસ રૂપિયા મળતો હતો. બાબાના ફોટાનું પૂજન અને આ ઉદી પછી તેનો ચારસો રૂ. જેટલો પગાર થયો અને અધિકાર વધ્યો તથા કેટલીયે વગ વધી. વળી આધ્યાત્મિક લાભ પણ થયા. તેથી જ ભાગ્યશાળી લોકો જ સ્નાન કરી ઉદી કપાળે લગાડે છે તથા જળમાં નાંખી એ પવિત્ર જળ પીએ છે.

હરિભાઈ કર્ણિક : સને ૧૯૧૭માં ગુરૂપૂર્ણિમાના રોજ થાણા જિલ્લાના ડાહણુના શ્રી હરિલાલ કર્ણિક શિરડી આવ્યા અને બાબાનું વિધિસર પૂજન કર્યું તથા કપડાં અને દક્ષિણા ભેટ આપી. શામા મારફત બાબાની રજા લઈ મસીદનાં પગથિયાં ઉતર્યા. સેવામાં ‘હજી એક રૂપિયો વધુ બાબાને દક્ષિણાનો આપું’ એમ તેમના મનમાં થયું. તેથી તે પાછા વળતા હતા. ત્યાં જ શામાએ કહ્યું કે બાબાની રજા મળી ગઈ છે. માટે પાછા વળવાની જરૂર નથી. તે શિરડીથી ઘેર આવવા નીકળ્યા. માર્ગમાં નાસિક ઉતરી તે કાળારામના મંદિરે દર્શન કરવા ગયા. ત્યારે એ મંદિરના મોટા દરવાજાની અંદર બેઠેલા સંત નરસિંહ મહારાજે હરિભાઈ પાસે આવી તેનું કાંડું પકડ્યું ને કહ્યું, “મારો એક રૂપિયો મને આપી દે.” કર્ણિક આશ્ચર્ય પામ્યા અને રૂપિયો ખુશીથી આપ્યો. પોતે મનમાં બાબાને જે એક રૂપિયો વધુ દક્ષિણા આપવાનો સંકલ્પ કર્યો હતો તે નાસિકના નરસિંહ મહારાજે સાઈબાબા રૂપે જ મારા પાસેથી લીધો તેવું એમના અંતરમાં થયું. બધા જ સંત એકરૂપ છે અને એક જ ભાવે કામ કરે છે એ વાતનું આ દષ્ટાંત છે.

સ્વસ્તિ શ્રી સંતસજ્જનપ્રેરિતે ભક્તહેમાડપંતવિરચિતે

શ્રી સાઈસમર્થસચ્ચરિત્રે “ઉદી પ્રભાવ”

નામ તેત્રીસમો અધ્યાય સંપૂર્ણ

। શ્રી સદ્ગુરુસાઈનાથાર્પણમસ્તુ । શુભં ભવતુ ।